

Krajská příloha k národní RIS 3 za Zlínský kraj

Finální verze – projednaná a schválená Řídícím výborem RIS ZK 23. 4. 2014 a schválená Zastupitelstvem Zlínského kraje (usnesení č. 0327/Z12/14 ze dne 18. 6. 2014)

Analytická část

1. Postavení kraje

Z hlediska výkonnosti ekonomiky patří Zlínský kraj mezi průměrné regiony ČR, i když v souhrnném období od roku 2005 do 2011 zaznamenal po Praze a Jihomoravském kraji nejvyšší růst HDP na obyvatele. Aktualizovaná Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020 (aktualizace listopad 2013) popisuje období let 2006 – 2009 jako konvergenční, kdy se Zlínský kraj v hodnotě HDP na obyvatele přibližoval průměru ČR i EU. Ekonomická krize však znamenala propad, z něhož se ekonomika kraje vzpamatovává pomaleji a vývoj hospodářství je v letech 2010 – 2011 divergenční. Postižení ekonomickou krizí se ve Zlínském kraji projevilo s určitým časovým zpožděním, ale s výraznějším dopadem, zejména skokovým nárůstem nezaměstnanosti, která se od počátku roku 2009 až do září 2013 pohybovala nad průměrnou hodnotou ČR.

Méně příznivou skutečností pro posilování budoucí konkurenceschopnosti je nízká investiční aktivita Zlínského kraje. Toto platilo i v předkrizovém období a hospodářská krize tento problém ještě více prohloubila. V tvorbě hrubého fixního kapitálu na obyvatele dosahuje Zlínský kraj aktuálně předposlední pozice mezi regiony. Zapřičiňuje to jednak nízká atraktivnost regionu pro příliv zahraničních investic, avšak ani aktivita domácích subjektů nevede k výrazně vyšší investiční aktivitě v regionu. Dokonce ani příznivé statistiky úspěšných žadatelů o čerpání prostředků strukturálních fondů v nynějším programovacím období se ve srovnání s dalšími regiony ČR neodráží ve vyšší míře investic.

Zlínský kraj je výrazně průmyslově orientovaným regionem s nejvyšším podílem zpracovatelského průmyslu na zaměstnanosti i na přidané hodnotě mezi regiony ČR. V pokrizovém období sektor průmyslu dokonce posiluje své postavení v kraji na úkor sektoru služeb a lze očekávat, že bude i v následujících letech hrát klíčovou roli nejen v zaměstnanosti, ale také ve VaVaI aktivitách. Při bližším pohledu na odvětvovou strukturu je z průmyslových odvětví v regionu naprosto dominantní CZ NACE 22 – Výroba pryžových a plastových výrobků (z hlediska tržeb i zaměstnanosti). Do značné míry je toto postavení ovlivněno lokalizací významných pneumatikáren v regionu (Continental Barum – největší zaměstnavatel v regionu, Mitas), které zaznamenávají dynamický růst. Kromě toho však rostou také významné plastikářské firmy, které historicky staví na aktivitách bývalého Výzkumného ústavu gumárenské a plastikářské technologie a zároveň disponují VaV zázemím v podobě Plastikářského klastru a nově budovaného Centra polymerních systémů na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně (UTB). Kromě tohoto oboru patří z hlediska počtu subjektů a celkové zaměstnanosti mezi významné také CZ NACE 25 – Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení, CZ NACE 10 – Výroba potravinářských výrobků, CZ NACE 28 – Výroba strojů a zařízení j. n.

a celá řada dalších odvětví (například chemický, letecký, elektrotechnický, dřevařský a nábytkářský průmysl). Kromě zmíněného Plastikářského klastru ve Zlínském kraji působí také Moravský letecký klastr a Technologická platforma Letectví a kosmonautiky.

Ekonomika Zlínského kraje je tvořena převážně malými a středními podniky, výrazní průmysloví giganti až na několik výjimek v regionu nepůsobí. V regionu neexistuje podnik zaměstnávající více než 5.000 zaměstnanců a z firem nad 1.000 zaměstnanců v regionu nalezneme pouze 6 relevantních společností (Continental Barum, Tajmac-ZPS, ON Semiconductor, Česká zbrojovka, Slovácké strojírny, Fatra). Zlínský kraj je, stejně jako další regiony v ČR, významně exportně orientován, zejména na trhy EU. Téměř čtvrtinu exportu tvoří pneumatiky, desetinu tvoří elektronické součástky, cca 5 % exportu jsou díly a příslušenství motorových vozidel a významnější podíl (nad 2 %) mají také kovodělné výrobky a předměty z plastických hmot. Z této struktury lze sledovat potenciál orientace na medium high-tech a v menší míře high-tech odvětví, zejména elektrotechnický a automobilový průmysl.

Inovační výkonnost podniků měřená na základě pravidelných šetření ČSÚ vychází ve Zlínském kraji jako nadprůměrná (6. pozice v podílu inovujících podniků mezi kraji ČR). Také statistiky čerpání dotačních prostředků v oblasti inovací řadí Zlínský kraj mezi nadprůměrné regiony. Srovnání tržeb či přidané hodnoty v průmyslu však signalizuje, že Zlínský kraj patří spíše mezi lehce podprůměrné regiony v ČR. Tuto skutečnost lze vysvětlit tím, že většina inovujících firem v regionu se soustředí (a dotace využívá) zejména na inovace nižších řádů, s orientací na stávající trhy a zákazníky. Počet firem přicházejících s výrazně novými produkty, otevírajícími nové trhy, je ve Zlínském kraji nízký. Impuls ke změně tohoto přístupu však pro některé firmy v regionu přinesla ekonomická krize spojená s výrazným poklesem objemu zakázek. Uvědomění si potřeby orientace na inovace a hledání nových tržních příležitostí (společně s možností využití podpůrných prostředků na tyto aktivity) může znamenat výrazný impuls pro zvyšování konkurenceschopnosti regionu.

Při diskusích s představiteli firem ve Zlínském kraji ohledně bariér inovační výkonnosti je nejčastěji zmiňován problém lidských zdrojů. V ČR obecně vnímaný nedostatek kvalifikovaných, zejména technicky vzdělaných pracovníků pro oblast VaV, i následnou výrobu inovované produkce, je ve Zlínském kraji ještě zesílen periferní lokalizací regionu, nízkou mzdovou úrovní a obecně nižší kvalitou života (z hlediska dostupnosti požadovaných služeb v oblasti vzdělání, zdravotnictví, volnočasových aktivit apod.) oproti některým atraktivnějším regionům. Ve Zlínském kraji se projevuje selektivní migrace, kdy zejména absolventi škol a kvalifikovaní pracovníci hledají a nacházejí nové příležitosti v Brně či Praze. Zároveň Zlínský kraj není dostatečně atraktivní pro příchod pracovníků s požadovanou kvalifikací odjinud (z jiných regionů ČR i ze zahraničí). Zabránit odlivu kvalifikovaných pracovníků a zvýšit motivaci pro jejich návrat zpět do regionu či motivovat k příchodu pracovníky odjinud, je nezbytným předpokladem pro posílení inovační výkonnosti kraje. Kromě toho je však třeba lépe pracovat na výchově lidských zdrojů uvnitř regionu a posilovat spolupráci inovačních firem a škol, zejména technicky orientovaných oborů na středních školách a relevantních oborů na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně (UTB).

Problém s dostupností kvalifikovaných lidských zdrojů se týká nejen firem, ale také nově budovaných kapacit aplikovaného výzkumu na UTB, kde se naplno projevuje konkurence dalších vysokých škol v souvislosti s realizací projektů financovaných z Operačního programu Výzkum a Vývoj pro Inovace (OP VaVpl). Vysoce kvalifikovaní výzkumní pracovníci hledají uplatnění ve výzkumných týmech v atraktivnějších lokalitách/regionech, a z tohoto důvodu může být problematické obsadit některé pozice budovaných center aplikovaného výzkumu ve Zlínském kraji.

2. VaV v kraji, inovační podnikání

Z hlediska podílu výdajů na VaV na HDP dosahuje veřejný sektor ve Zlínském kraji pouze pětinu až desetinu hodnot oproti soukromému sektoru. Zatímco v ČR výdaje na VaV v posledních letech výrazně rostou (včetně jejich podílu na HDP), ve Zlínském kraji ve veřejném sektoru spíše stagnovaly a v soukromém se vyvíjely obdobně jako hospodářský cyklus ekonomiky. Aktuálně však dochází ve veřejném sektoru, který je zastoupen zejména UTB, ke zvyšování výdajů na VaV. Stejná situace je v oblasti lidských zdrojů pro VaV, kde v posledních letech také dochází k nárůstu. Zde je však nutné překonávat bariéru dostupnosti kvalifikovaných lidských zdrojů, popsane v předchozí kapitole.

Při srovnání výsledků VaV v podobě udělených patentů opět naprosto dominuje sektor soukromý před sektorem veřejným, i když v posledních letech se objevují nově udělené patenty i na UTB. Pro posílení ekonomických přínosů VaV aktivit bude však třeba zvýšit tlak na komercializaci vytvářených výstupů VaV, a tím posilovat relevanci budovaných výzkumných týmů v regionu v rámci S3. Týmy s největším potenciálem jsou formovány v rámci Centra polymerních systémů (CPS) a Centra bezpečnostních, informačních a pokročilých technologií (CEBIA-TECH) na UTB, které získaly finanční podporu z OP VaVpl, a již v současnosti se snaží rozvíjet stávající a navazovat nové spolupráce s firmami v regionu. CPS se zároveň s významnými plastikářskými firmami v regionu zapojuje do programu Centra kompetence (projekt „Centrum pokročilých polymerních a kompozitních materiálů“).

Ve firemním sektoru působí v kraji celá řada subjektů, které jsou aktivní v oblasti VaV. Úspěšné výrazně inovační firmy nalezneme v kraji zejména v odvětvích plastikářství, leteckého, strojírenského, elektrotechnického průmyslu, ale také v ICT, zbrojním nebo kovodělném průmyslu.

V oblasti VaV je zřejmá aktivita v plastikářském průmyslu, kde se výrazně profiluje právě UTB s Centrem polymerních systémů, a rozvíjí spolupráci zejména s firmami zastoupenými v Plastikářském klastru, které se zabývají širokým spektrem plastových produktů od kompozitů, sendvičových panelů, přes potrubní systémy, obalové materiály, fólie, izolační systémy, podlahoviny až po plastové díly pro dopravní prostředky a celou řadu dalších aplikací. Plastikářský klaster se kromě spolupráce s UTB, několika středními školami a dalšími podpůrnými subjekty, účastní také realizace projektů v národních podpůrných programech i v mezinárodním měřítku (účast v několika projektech 7. rámcového projektu, zejména projekt Clusterplast). Vzhledem k tomu, že část produkce firem z Plastikářského klastru směřuje do automobilového průmyslu, jsou vytvořeny meziregionální vazby Plastikářského klastru na Moravskoslezský automobilový klaster a na Autoklaster Západné Slovensko. Výzkumné zaměření CPS a plastikářských firem v regionu směřuje na oblast nových surovin, technologií (nano, eko, bio) a produktů (např. kompozity, biofolie, hygienické a bezpečnostní obaly) pro aplikaci v širokém spektru odvětví – automobilový a letecký průmysl, potravinářství, zdravotnictví, strojírenství, stavebnictví a řada dalších.

Významnou pozici ve VaV v kraji zaujímá také letecký průmysl, reprezentovaný výrobcí letadel a souvisejících komponentů, techniky a přístrojového vybavení. Klíčové firmy jsou sdruženy pod hlavičkou České technologické platformy letectví a kosmonautika, která zpracovala Strategickou výzkumnou agendu českého leteckého a kosmického průmyslu do roku 2025, včetně podrobného implementačního plánu. Tato agenda zahrnuje všechny významné aktivity v rámci ČR, avšak velká část spojená s vývojem konkrétních letadel (EV-55 Outback, L 410) se realizuje ve Zlínském kraji. Zároveň významné firmy, spolupracující na výrobě letadel v Kunovicích a Uherském Hradišti, vytvořily Moravský letecký klaster, s ambicí dále rozvíjet letecký průmysl na světové úrovni a zapojovat se do

mezinárodní spolupráce. Akademické zázemí pro tyto aktivity představuje zejména Vysoké učení technické v Brně (VUT), ale také České vysoké učení technické v Praze (ČVUT), Výzkumný a zkušební letecký ústav v Praze a významné spolupracující společnosti zejména z Jihomoravského kraje a Vysočiny. Firmy z leteckého průmyslu se aktivně účastní projektů mezinárodní spolupráce s významnými leteckými výrobci a vývojové a konstrukční kapacity jsou využívány také ve spolupráci s automobilovým průmyslem (zejména Škoda Auto), kde je zaměření VaV zejména na funkční design a zvyšování bezpečnosti.

Za třetí nejvýznamnější oblast z hlediska VaV lze ve Zlínském kraji považovat výrobu elektronických součástek a výrobu elektrických zařízení. Ta se úspěšně rozvíjí zejména v Rožnově pod Radhoštěm, ale také v Holešově a na Uherskohradištsku. Zaměření v této oblasti je zejména na polovodičové technologie (výkonové napájení elektrických spotřebičů), fotovoltaiku (solární články a fotovoltaické systémy), měřicí zařízení a inteligentní elektroinstalace. Firmy se také účastní celé řady VaV projektů na národní úrovni, částečně také na mezinárodní úrovni. Partneři z akademické sféry nalézají zejména na univerzitách v Brně, Praze a Plzni, avšak potenciál spolupráce má částečně i UTB (Fakulta aplikované informatiky). Zde je určitá provázanost s leteckým a automobilovým průmyslem, stavebnictvím, ale také strojírenstvím či okrajově s celou řadou dalších oborů.

Strojírenství a zbrojní průmysl jsou dalšími výraznými odvětvími, v nichž firmy v regionu disponují VaV kapacitami. Jedná se zejména o inovace v oblasti přesného strojírenství (víceřetenové obráběcí automaty), produkci ručních zbraní, ale také např. ve výrobě schodišťových plošin pro imobilní osoby. Zde je vzájemná provázanost oborů, kdy přesné strojírenství produkuje obráběcí stroje pro zbrojní průmysl (ale i automobilový), probíhá spolupráce s leteckým průmyslem a zároveň zbrojní průmysl spolupracuje na VaV s plastikáři v oblasti náhrady kovů za vhodné plasty. Do spolupráce se zapojuje také početná skupina kovodělných firem v regionu. VaV partneři akademického sektoru jsou zejména na VUT, ale také na VŠB-TU v Ostravě, ČVUT, VÚTS Liberec a ZČU Plzeň. Z hlediska vazby na další silné obory v kraji je kromě již výše zmíněných patrná také orientace na elektrotechnický průmysl a oblast ICT. Některé strojírenské firmy ze Zlínského kraje jsou součástí technologické platformy Strojírenská výrobní technika a podílejí se na řešení konkrétních úkolů s partneři v rámci ČR.

I přes dominantní průmyslovou orientaci působí ve Zlínském kraji několik výrazně inovačních subjektů v sektoru služeb, zejména ICT. Oblast ICT je rozvíjena na Fakultě aplikované informatiky UTB a z OP VaVpl podpořeném Centru aplikovaného výzkumu CEBIA-TECH. Firmy se zaměřují na oblast turniketových a identifikačních systémů, systémové integrace softwarů, technologií a firemních procesů.

Dále je možné identifikovat významné VaV aktivity (na mezinárodní úrovni) ve Zlíně i v oblasti specializovaného zdravotnictví, konkrétně oftalmologie a reprodukční medicíny. Specializovaná a nejmodernějšími přístroji vybavená pracoviště disponují odborníky, kteří se podílejí na světovém VaV a jeho aplikaci do poskytovaných služeb, které jsou vyhledávané pacienty nejen z ČR či evropských zemí.

Ve Zlínském kraji působí také firmy s VaV aktivitami v dalších oblastech. Jedná se zejména o stavebnictví (nové stavební materiály a systémy), chemické produkty a výbušniny, výrobu skla, pěstování plodin, zpracování a další využití odpadů, dekontaminace vod a půdy a odvádění odpadních vod.

Naprostá většina VaV aktivit se v regionu realizuje na základě dlouhodobých, historických vazeb s partneři z akademického i firemního sektoru v rámci ČR. Firemní sektor má lokální (případně české)

vlastníky a své VaV. Je zde však několik výjimek, např. společnost ON Semiconductor, jejíž pobočka v Rožnově pod Radhoštěm zaujímá významné postavení v rámci celého holdingu a vytváří VaV výstupy pro mateřskou společnost v USA a další sesterské společnosti.

Specifická situace je v gumárenství, které je nejvýznamnějším odvětvím regionu z hlediska zaměstnanosti, tržeb i exportu, avšak nepatří mezi výrazné inovátory. Toto je z velké míry dáno zejména politikou zahraničního vlastníka klíčové společnosti Continental Barum, který své VaV aktivity rozvíjí v Hannoveru a částečně také v Púchově. Přesto je zde snaha společnosti Continental Barum v Otrokovicích posilovat své postavení v rámci koncernu a směřovat k vlastním VaV aktivitám s vazbou na kapacity UTB, přeshraniční koncernové partnery v Púchově i další gumárenské společnosti v regionu.

Z výše zmíněných odvětví naleznou firmy vhodného partnera ke spolupráci z akademické sféry ve Zlínském kraji pouze plastikáři a částečně ICT. V klíčových VaV aktivitách se firmy obrací na spolupráci s VUT (zejména strojírenství, elektrotechnický a letecký průmysl), VŠB-TU Ostrava, případně na další technicky zaměřené vysoké školy v Brně, Praze, Plzni, Liberci a dalších městech. I přes skutečnost, že UTB nemá výrazné postavení a oborové zaměření korelující s inovačními aktivitami ve všech klíčových oborech v regionu, může být společně s dalšími VaV institucemi mimo Zlínský kraj důležitým partnerem firem při realizaci VaV projektů v rámci S3. Profilace a poptávané služby na UTB zejména v oblasti polymerů (CPS), ICT (Fakulta aplikované informatiky a CEBIA-TECH), materiálového inženýrství (Fakulta technologická), průmyslového inženýrství (Fakulta managementu a ekonomiky) a průmyslového designu (fakulta multimediálních komunikací) vytváří dobrý základ pro navržení domén výrazné VaV spolupráce směřující k inovacím ve firmách v regionu. VaV potenciál vyjmenovaných částí UTB potvrzují i výsledky VaV uvedené v databázi Rejstříku informací o výsledcích – RIV.

Při porovnání dat účasti firem ze Zlínského kraje v podpůrných dotačních programech v oblasti VaV jsou nejvíce využívané programy na národní úrovni, ať již ze strukturálních fondů financovaný Operační program Podnikání a Inovace (OPPI) nebo ze státních prostředků dotované programy TAČR (Alfa, Centra kompetence) či v minulosti programy Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (MPO) (TIP, Impuls, Tandem). Počet účastí subjektů ze Zlínského kraje v mezinárodních projektech (7. rámcový program, Eureka, Eurostars) je výrazně nižší, avšak v tomto se Zlínský kraj neodlišuje od většiny ostatních regionů (a i zde se řadí do první poloviny mezi všemi kraji ČR). U programů na národní úrovni však patří Zlínský kraj mezi nejaktivnější regiony. Zejména u OPPI patří Zlínskému kraji dlouhodobě v počtu projektů i čerpání 4. pozice (po Středočeském, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji). Při srovnání průměrné dotace na 1 projekt je však pozice kraje podprůměrná. Znamená to, že je v regionu realizováno větší množství finančně méně náročných projektů než v jiných regionech, což může potvrzovat výrok v předchozí kapitole o orientaci spíše na nižší řády inovací, tedy bez VaV partnerů. Zde je potřeba stimulovat firmy k vytváření spolupráce, aby byl posílen a naplno rozvinut jejich inovační potenciál a budoucí konkurenceschopnost.

3. Veřejná správa a její role v inovačním systému kraje

Hlavní analytické podklady

Mezi významné analytické dokumenty kraje lze zařadit **Analýzu inovačního potenciálu Zlínského kraje** (rok 2009, Technologické inovační centrum), která představovala přímé šetření mezi firmami působícími v regionu. Součástí bylo také hodnocení realizovaných a plánovaných podpůrných nástrojů. Výsledkem bylo identifikování TOP 10 podpůrných nástrojů, které by firmy v regionu využily. V rámci analýzy jsou poměrně detailně zkoumány vybrané oblasti – lidské zdroje a vzdělávání, výzkum, vývoj a inovační aktivity, spolupráce v oblasti VaVal aktivit, inovační infrastruktura a podpora podnikání. Dokument byl využit při přípravě Regionální inovační strategie Zlínského kraje 2013-2020 (RIS ZK 2013 – 2020), a přestože se jedná o dokument z roku 2009, řada uvedených oblastí a identifikovaných bariér je stále aktuální.

Dalším analytickým dokumentem (který byl využit při přípravě RIS ZK 2013 – 2020) je **Analýza zpracovatelského průmyslu ve Zlínském kraji** (2011/2012, Sociotrendy), který mimo jiné obsahuje scénář vývoje zpracovatelského průmyslu s uvedením nových technologií, které by měly v dlouhodobém horizontu zpracovatelský průmysl ve Zlínském kraji ovlivnit.

Dalšími relevantními dokumenty jsou dvě analýzy UTB **Analýza spolupráce Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně s aplikačním sektorem** a **Analýza potenciálu spolupráce aplikačního sektoru s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně**. V rámci šetření obou analýz bylo zjišťováno v jakých oblastech jednotlivé ústavy UTB již s firmami či institucemi spolupracují a jaké jsou bariéry této spolupráce na obou stranách. Byly prezentovány náměty na budoucí spolupráci, kdy se mezi významnými objevují např. obory Automatizace, Řídící technika, Elektrotechnika, Procesní řízení, Výrobní inženýrství, Chemie a Technologie materiálů atd.

Strategické dokumenty

Klíčovým strategickým dokumentem Zlínského kraje je **Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020** (SRZK 2009 – 2020). Jejím cílem je definovat scénář přiblížení (či dosažení) regionu průměrné hospodářské úrovně Evropské unie a to napříč všemi oblastmi. V oblasti věnované inovacím a VaV dokument upozorňuje zejména na skutečnost, že není dostatečně řešena otázka integrace či koordinace činnosti podpůrných subjektů ve Zlínském kraji, což nepřináší požadované synergické efekty plynoucí ze spolupráce a efektivní služby vůči podnikatelům. Naplnění RIS ZK 2013 – 2020 přispěje také k naplnění SRZK 2009 – 2020.

Pro oblast podpory VaVal a podnikání je klíčovým dokumentem Regionální inovační strategie 2013 – 2020, která stanoví základní vizi **„Zlínský kraj – konkurenceschopný region, otevřený inovacím a spoluprací“**. RIS ZK 2013 – 2020 cílí na dvě prioritní osy – Lidské zdroje pro inovace a konkurenceschopnost (prioritní osa A) a Podpůrná infrastruktura pro inovace a konkurenceschopnost (prioritní osa B). Vize je naplňována prostřednictvím konkrétních opatření Akčního plánu Regionální inovační strategie 2013 – 2020 (AP RIS ZK) – aktuálně pro období 2013 – 2014. Až na výjimku (aktivita „inovační vouchery“) se RIS ZK 2013 - 2020 nezabývá primárně přímou podporou konkrétních inovačních projektů firem ve Zlínském kraji, ale vybudováním a podporou systémových nástrojů, které vytváří prostředí usnadňující realizaci těchto projektů a spolupráci firem – nejen mezi sebou v rámci oborových či mezioborových uskupení, ale také se vzdělávacími či vědeckovýzkumnými institucemi a podpůrnými subjekty. RIS ZK 2013 – 2020 a návazně AP RIS ZK

tvoří základní rámec pro realizaci intervencí veřejné správy v této oblasti. Schválená RIS ZK 2013 – 2020 navazuje na již dříve schválený dokument RIS ZK 2008 – 2013. V roce 2005 založil Zlínský kraj s UTB servisní organizaci – Technologické inovační centrum s.r.o. (TIC). Ta má za úkol realizovat řadu konkrétních opatření a aktivit plynoucích z RIS ZK 2013 – 2020.

Připravovanou RIS3 strategii, zejména regionální annex za Zlínský kraj, lze v tomto kontextu provázat se strukturou RIS ZK 2013 – 2020, hlavně v oblasti vize a zaměření se na horizontální témata. Stejně tak lze akční plán využít jako výchozí materiál pro plánování a přípravu konkrétních intervencí v rámci návrhové části S3.

Intervence veřejné správy

Zlínský kraj přímo realizuje řadu intervencí ve vazbě na Akční plán RIS ZK, a to jak vlastními kapacitami, tak i prostřednictvím svých servisních institucí (především TIC), přičemž v takovém případě je spolufinancování zajišťováno formou závazku veřejné služby. Mezi vybrané aktivity lze, vedle podpory start-up firem prostřednictvím podnikatelského inkubátoru, zmínit také výchovu k podnikání a podnikatelství (workshopy, soutěž nejlepší podnikatelský záměr, podporu generování nových nápadů, networking), nabídku finančních nástrojů na podporu podnikání a spolupráce v oblasti VaVal (mikroúvěr, regionální úvěr, inovační vouchery, kontaktní místo pro rizikový kapitál). Patří sem i nástroje zaměřené na VaVal aktivity již existujících firem a jejich spolupráci (pilotní projekt Inovační platforma Zlínského kraje, poradenství v programech VaV) nebo PR inovací Zlínského kraje (soutěž Inovační firma Zlínského kraje, Inovační bulletin, Inovační portál). Uvedené aktivity lze hodnotit velmi obtížně, neboť jejich dopad na ekonomické ukazatele regionu je těžko měřitelný – AP RIS ZK však obsahuje pro každou intervenci měřitelné ukazatele výstupu a výsledku, které budou následně hodnoceny řídicím výborem RIS ZK 2013 – 2020 (jedná se zejména u ukazatele typu počtu podpořených osob, míry obsazenosti, počtu podpořených firem, vytvořených nových pracovních míst, objemu poskytnutých finančních prostředků, počtu zrealizovaných akcí, počty nových podnikatelských záměrů, počty podpořených projektů apod.). V rámci implementace RIS ZK 2013 – 2020 byly nastaveny základní ukazatele pro monitorování. V rámci realizace AP RIS ZK bude však hodnocení probíhat až v roce 2014. V období 2011 – 2012 bylo v podnikatelském inkubátoru a vědeckotechnickém parku TIC (Podnikatelské inovační centrum Zlín) podpořeno celkem 53 firem, vytvořeno celkem 21 nových pracovních míst¹, bylo poskytnuto 10 zvýhodněných mikroúvěrů. Ve třech zrealizovaných ročních inovačních voucherů bylo mezi firmy rozděleno téměř 17,2 mil. Kč, podpořeno bylo 124 projektů.

S ohledem na zkušenosti s dosavadní realizací těchto aktivit v regionu lze konstatovat, že nejlépe s ohledem na výstupy a poptávku (nikoliv však bez potřeby dalšího rozvoje) jsou realizovány nástroje a aktivity zaměřené zejména na studenty a začínající firmy. Značné mezery jsou však v oblasti podpory již existujících firem a jejich VaVal aktivit (omezeno zejména kvalitou nabízených služeb, nízkou poptávkou, úzkým portfoliem intervencí, které směřují přímo do firemního sektoru) a v oblasti reálného transferu znalostí (zakládání spin-off firem, prodej řešení). Výčet a bližší charakteristika

¹ Výstupy aktivit TIC, které jsou podporovány Zlínským krajem v rámci závazku veřejné služby – jedná se o přímý výstup RIS, resp. krajských intervencí.

vybraných stávajících intervencí jsou uvedeny v analytických podkladech pro zpracování tohoto dokumentu.

V jednotlivých městech Zlínského kraje (Slavičín, Kunovice, Valašské Klobouky, Vsetín) byly v průběhu období 2005 – 2013 postaveny díky dotačním programům OPPI a OPPI (Program Prosperita) vědeckotechnické parky a podnikatelské inkubátory. Jedná se především o projekty realizované a kofinancované místními samosprávami s omezeným regionálním dopadem, bez účasti Zlínského kraje. V některých případech se jedná o projekty po době udržitelnosti, které již nesledují původní cíle. Dalšími realizátory projektů podnikatelských inkubátorů, vědeckotechnických parků a center pro transfer technologií je TIC, UTB a Industry Servis ZK, a.s. (provozovatel Strategické průmyslové zóny Holešov). V období 2005 – 2013 bylo ve Zlínském kraji s využitím dotačních prostředků (Prosperita) zrealizováno více než deset infrastrukturních projektů zaměřených na výstavbu podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků, což s ohledem na velikost a VaV kapacitu regionu, představuje poměrně značný počet. Problémem do jisté míry však je, že tyto projekty se omezují především na poskytování základních technických a administrativních služeb a služeb v oblasti podpory podnikání, vzdělávání, školení apod. V některých případech se jedná o poradenství v oblasti financování podnikání a VaV, zprostředkování spolupráce v oblasti VaV nebo ochranu duševního vlastnictví. Lze konstatovat, že až na výjimky chybí vysoce kvalifikované služby zaměřené na transfer znalostí na národní (mezinárodní úrovni).

Souhrnně za výše uvedené podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky bylo v roce 2011 k dispozici cca 10 490 m² pronajímatelné plochy. Obsazenost činila 83 %, počet zasídlených firem byl 83, počet zaměstnanců 185 a počet nově vytvořených pracovních míst 24. V roce 2012 bylo k dispozici cca 10 590 m² pronajímatelné plochy (obsazenost 76 %, počet zasídlených firem 74, počet zaměstnanců 149, počet nově vytvořených pracovních míst 30²).

4. Hlavní aktéři inovačního systému – výsledky stakeholder analýzy

A) soukromá sféra (firemní sektor)

Výběr klíčových aktérů pro RIS 3 ve firemním sektoru ve Zlínském kraji byl proveden s využitím celé řady databází. Primární byla data o zapojení firem do realizace projektů v oblasti VaV na mezinárodní (7. rámcový program, Eureka, Eurostars) a národní úrovni (programy Technologické agentury ČR – Alfa, Omega, Centra kompetence; MPO – TIP, Impuls, Tandem; OPPI – programy Potenciál, Inovace). Kromě toho byla využita data z Technologického profilu ČR (www.techprofil.cz) a žebříčky štik českého businessu (www.stiky.cz). Zlínský kraj kromě těchto veřejně dostupných údajů disponuje daty od firem hlásících se v letech 2009, 2010 a 2012 do soutěže Inovační firma Zlínského kraje a daty z dotazníkových šetření, workshopů a pracovních skupin za účasti firem při přípravě první Regionální inovační strategie Zlínského kraje (2006 – 2007) a její aktualizace v letech 2011 – 2012. Na regionální úrovni jsou také sledována data o využívání krajských podpůrných nástrojů (zejména inovačních voucherů) a zapojení do funkčních klastrů a technologických platforem.

² Jedná se o agregované hodnoty za uvedené PI a VTP ve Zlínském kraji včetně výstupů aktivit TIC.

Většina klíčových firem, jejichž VaVaI aktivity a potenciál byly analyzovány, působí v plastikářství, leteckém průmyslu, strojírenství, elektrotechnickém, zbrojním a kovodělném průmyslu. Jedná se o firmy disponující vlastními VaV pracovišti a produkujícími převážně výrobky pro koncové zákazníky anebo dodávající výrobky pro automobilový, letecký a elektrotechnický průmysl a stavebnictví. Každý z těchto subjektů je zapojen do celé řady VaV projektů s partnery z akademické i soukromé sféry, některé subjekty se účastní i mezinárodních výzkumných konsorcií.

B) VaV instituce

Oborové zaměření pracovišť VaV z oblasti veřejného sektoru je následující:

- chemie (UTB)
- informatika, elektrotechnika a bezpečnostní systémy (UTB)
- plastikářství (včetně zdravotních materiálů) a gumárenství (UTB)
- obuvnictví a kožedělnictví (UTB)
- zbrojařství (VTÚVM Slavičín)
- strojírenství (UTB)
- technologie potravin, technologie tuků, tenzidů a kosmetiky (UTB)
- zemědělství, lesnictví, zpracování dřeva (Mendelova univerzita v Brně, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž)

Porovnáme-li toto oborové zaměření pracovišť VaV v regionu s klíčovými průmyslovými obory (gumárenství a plastikářství, elektrotechnika, strojírenství) i průřezovými odvětvími (automobilový a letecký průmysl a ICT), zjistíme určitý nesoulad. Lze konstatovat, že zaměření institucí VaV v regionu neodpovídá zcela hlavním zastoupeným průmyslovým odvětvím. Zejména pak rozsah VaV zázemí pro průmyslové činnosti firem v jednom z hlavních odvětví – strojírenství.

Plastikářský průmysl

Výzkum a vývoj v oblasti zpracování plastů a pryže je v regionu reprezentován řadou výzkumných pracovišť. Na VaV v oblasti zpracování plastů pak navázalo zpracování pryže a výroba strojů a zařízení a částečně i chemický průmysl. Z veřejných VaV pracovišť v oblasti zpracování plastů a pryže jsou významná Fakulta technologická UTB a Centrum polymerních systémů UTB. Z 10 ústavů fakulty technologické jich je 6 zaměřeno na plasty. Zkoumají se zde polymerní procesy a provádí se materiálový výzkum plastů, pryže a kompozitních materiálů.

Strojírenský průmysl

Výzkum a vývoj v oblasti strojírenství je ve Zlínském kraji reprezentován pouze Ústavem výrobního inženýrství (ÚVI) Fakulty technologické UTB. Jedná se o výzkum v oblasti konstrukce nástrojů, přístrojů a výrobních zařízení pro zpracování polymerů, včetně využívání simulací. Navrhuje a testuje se povrchová úprava forem, vytlačovacích hlav a jiných kovových dílů a využívají se nekonvenční metody obrábění polymerních materiálů, kompozitů a kovů.

ICT a elektrotechnika

ICT sektor je vnímán prestižně. Patří mezi obory s největším inovačním potenciálem. Celý ICT sektor je definován jako kombinace ekonomických činností (odvětví) produkující výrobky (technologie) a poskytující služby, jež jsou primárně určeny k zpracování, komunikaci a distribuci informací

elektronickou cestou, včetně jejich zachycení, ukládání, přenosu a zobrazení. Do odvětví průmyslu spadá z ICT sektoru ICT výroba (tzv. ICT sektor zpracovatelského průmyslu). ICT výroba zahrnuje odvětví, jejichž hlavní ekonomická činnost souvisí primárně s výrobou přístrojů a zařízení, které jsou nezbytné pro práci s daty a informacemi elektronickou cestou (ICT výrobky). V kraji je zastoupena významnými výzkumnými pracovišti. Z veřejného sektoru Fakultou aplikované informatiky UTB a jejím regionálním výzkumným centrem CEBIA-TECH UTB a firemními výzkumnými pracovišti.

Z relevantních VaV institucí ve veřejném sektoru se jedná ve Zlínském kraji zejména o Univerzitu Tomáše Bati ve Zlíně, Vojenský technický ústav výzbroje a munice ve Slavičíně, Zkušebnu stavebně truhlářských výrobků ve Zlíně (detašované pracoviště Mendelovy univerzity v Brně) a pobočku Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti v Kunovicích.

C) Inovační (podpůrná) infrastruktura a regionální samospráva

Zlínský kraj – hraje klíčovou roli v tvorbě regionálního inovačního systému – nositel strategických dokumentů (RIS ZK 2013 – 2020), financování a vlastní realizace intervencí, spoluzakladatel TIC (50% obchodní podíl), Regionálního podpůrného zdroje, s r.o., a Industry Servis ZK, a.s. (100% obchodní podíl).

Technologické inovační centrum s.r.o. – servisní organizace Zlínského kraje a UTB – implementace RIS ZK 2013 – 2020, aktivity viz přehled intervencí veřejné správy.

Krajská hospodářská komora Zlínského kraje – zastupuje zájmy cca 400 firem v regionu, sdružuje okresní hospodářské komory ve Zlíně, Uherském Hradišti a Vsetíně. Zastává funkci připomínkovacího místa pro legislativu. Role v podpoře podnikání firem je v rovině poradenství při zahájení podnikání, zpracování podnikatelských plánů, poskytování služeb dotačního managementu, vzdělávání v obecné úrovni a školení (např. daně, účetnictví, legislativa). Aktivity podporující inovace a přímá účast na implementaci RIS ZK 2013 – 2020 je minimální, nicméně počítá se s ní při realizaci aktivit zejména v oblasti lidských zdrojů, případně v aktivitách napomáhajících zvyšovat exportní výkonnost firem v regionu (v rámci Kontaktního centra pro východní trhy, působícího při Krajské hospodářské komoře Zlínského kraje).

Okresní hospodářská komora Kroměříž – realizuje aktivity v rozsahu krajské komory vyjma provozování Kontaktního centra pro východní trhy.

Regionální podpůrný zdroj, s.r.o. – realizuje vybrané finanční nástroje – mikroúvěr, regionální úvěr.

Industry Servis ZK, a.s. - provozovatel Technologického park Holešov (společnost dále zajišťuje projekt Strategické průmyslové zóny Holešov).

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – zajištění provozu dvou vědeckotechnických parků a centra pro transfer technologií.

Regionální kancelář agentury CzechInvest - aktivně se zapojuje do realizace vybraných činností (např. partnerství v soutěžích, školeních, účast zástupce v pracovních skupinách a řídicích výborech apod.).

Energetická agentura Zlínského kraje – mezi realizované aktivity patří konzultační činnost, energetické poradenství a iniciace a příprava projektů v oblasti energetiky. Služby agentury jsou zaměřeny na komplexnější projekty kraje, měst, obcí, podnikatelů a neziskových subjektů.

Provozovatelé dalších podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků v jednotlivých částech kraje. Tyto subjekty byly zřizovány regionálními municipalitami v kraji (a dalšími partnery) a sledují lokální zájmy. Jejich aktivity mají místní dopady na úrovni daného města/obce a ze strany Zlínského kraje nejsou nikterak ovlivňovány. Jedná se o Agenturu pro ekonomický rozvoj Vsetínska o.p.s. (Podnikatelský inkubátor Vsetín), Regionální centrum kooperace a.s. (VTP Slavičín), Valašskokloboucké podnikatelské centrum s.r.o. (Podnikatelský inkubátor Valašské Klobouky), Podnikatelský inkubátor Kunovice – Panský dvůr, s.r.o.

V roce 2008 byla vytvořena tzv. Inovační infrastruktura Zlínského kraje – síť výše uvedených institucí s cílem koordinace a propagace aktivit, realizace společných projektů apod. Přestože mezi některými členy dochází/docházelo k významnější spolupráci, realizované společné aktivity spíše slouží pro účely jednotlivých členů (PR, sdílení zkušeností, specifické problémy při zajištění udržitelnosti projektů) s minimálním dopadem na firemní sektor.

Celkově lze konstatovat, že ačkoliv v kraji existuje dostatečně rozšířená inovační infrastruktura, chybí nabídka opravdu kvalitních služeb a skutečné podpory rozvoje spolupráce firem a VaVal institucí. Nabízené služby (školení, základní poradenské služby apod.) se v mnoha případech překrývají, vysoce kvalifikované a odborné služby jsou poskytovány velmi omezeně, případně nejsou poskytovány vůbec.

5. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Postavení kraje	
<ul style="list-style-type: none"> • silná pozice a růstový potenciál některých průmyslových odvětví (zejména plastikářského, gumárenského, elektrotechnického, kovozpracujícího, strojírenského, leteckého, chemického a také potravinářství) • průmyslová tradice regionu, pozitivní vztah obyvatel k tradičním oborům • tuzemské vlastnictví větší části firem pozitivně ovlivňující rychlost reakcí podniků na aktuální situaci a možnosti na trzích 	<ul style="list-style-type: none"> • absence efektivního dialogu na regionální úrovni (veřejný, výzkumný, soukromý sektor) a omezená znalost reálných aktuálních potřeb inovačních firem (roztříštěnost inovačního systému) • nízká atraktivita regionu pro příchod a udržení kvalifikovaných pracovníků pro VaVal aktivity • nevýrazná profilace VaVal potenciálu regionu a jeho PR na mezinárodní úrovni • omezené zdroje Zlínského kraje (a jiných veřejných rozpočtů) pro podporu VaVal v regionu
Inovační podnikání	
<ul style="list-style-type: none"> • nadprůměrně vysoký počet inovujících firem v průmyslu v rámci ČR • potenciál a zahájená spolupráce firem v konkrétních oborech formou klastrů (Plastikářský klastr, Letecký klastr), technologických platforem (leectví a kosmonautika) a center kompetence (plastikářství, strojírenství) • dostatečná prostorová a technická kapacita vybudované podpůrné infrastruktury k podpoře inovačních záměrů • zkušenosti s finančními nástroji na podporu inovací (např. inovační vouchery) • zkušenosti s budováním infrastruktury pro podnikatele (vědeckotechnické parky, podnikatelské inkubátory, rozvojové plochy) i s nabídkou podpůrných služeb • nadprůměrně aktivní (v rámci ČR) firmy v kraji v realizaci inovačních projektů podpořených dotacemi 	<ul style="list-style-type: none"> • nízký efekt realizovaných inovací na ekonomické ukazatele regionu (mezikrajské srovnání tržeb a přidané hodnoty v průmyslu v poměru k inovujícím firmám) • nedůvěra firem v rozvinutí spolupráce s VaV subjekty a jinými firmami • nedostatečná spolupráce a koordinace podpůrných subjektů při realizaci projektů pro podporu inovací firem • nedostatečné využití kapacit, případně nevhodné zaměření podnikatelských inkubátorů, vědeckotechnických parků a dalších podpůrných nástrojů
VaV	
<ul style="list-style-type: none"> • UTB se širokým spektrem studijních oborů a vhodnými kapacitami VaV, zejména v oblasti plastikářství, ICT, materiálového a průmyslového inženýrství a průmyslového designu • existence firemních VaV kapacit zejména v průmyslu přítomnost pracovišť v oblasti zkušebnictví a certifikace (zejména Institut pro testování a certifikaci) 	<ul style="list-style-type: none"> • nízká mezinárodní angažovanost VaVal Zlínského kraje, atraktivní pro příliv nových subjektů odjinud • nízká motivace akademického sektoru ke spolupráci s inovačními firmami • nízká připravenost VaV institucí ke spolupráci s firmami (nízký počet případů využívání ochrany duševního vlastnictví v akademickém sektoru a jeho nízká schopnost tvořit komercializovatelné výstupy VaV)

Lidské zdroje pro inovace a VaV	
<ul style="list-style-type: none"> • zkušené VaV týmy a zručnost pracovníků zejména v průmyslových firmách v regionu • vyhovující síť technicky orientovaných středních škol se zájmem o spolupráci s firmami • zvyšující se podíl vysokoškolsky vzdělané populace v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek, nízká odborná úroveň a jazyková vybavenost absolventů v technických oborech • nízká platová úroveň Zlínského kraje ve srovnání s jinými regiony ČR • neexistence motivačních nástrojů pro příchod talentovaných lidských zdrojů pro potřeby VaV • pokračující selektivní migrace ze Zlínského kraje (odchod talentovaných, zkušených pracovníků i absolventů - „únik mozků“) • nedostatečné personální kapacity UTB pro VaV spolupráci s firmami

Příležitosti a hrozby

Příležitosti	Hrozby
Politické/legislativní vlivy	
<ul style="list-style-type: none"> • využití podpůrných prostředků kohezní politiky EU 2014-2020 pro podporu inovačních projektů zvyšujících konkurenceschopnost (tržby) firem • využití podpůrných prostředků kohezní politiky EU 2014-2020 k nastavení efektivního fungování inovační infrastruktury a rozvoji sofistik. služeb • politická rozhodnutí a legislativní opatření zvyšující motivaci akademické sféry k VaV spolupráci s firmami v regionu (reforma financování vysokých škol) 	<ul style="list-style-type: none"> • riziko nevhodného zacílení podpůrných nástrojů v oblasti VaV na národní a evropské úrovni z hlediska potřeb firem ve Zlínském kraji
Ekonomické/finanční vlivy	
<ul style="list-style-type: none"> • využití finančních podpůrných nástrojů k podpoře záměrů a projektů s výrazným inovačním potenciálem 	<ul style="list-style-type: none"> • globální pokles poptávky a s tím spojený nižší zájem stávajících trhů (zejména v oblasti automobilového průmyslu a sektoru dopravy) o produkty a inovace ze Zlínského kraje
Sociální/demografické vlivy	
<ul style="list-style-type: none"> • příchod investorů realizujících VaV aktivity a schopných navázat spolupráci s VaV kapacitami v regionu • orientace výrazných evropských i mimoevropských výzkumných programů na oblasti, v nichž jsou budovány VaV kapacity ve Zlínském kraji 	<ul style="list-style-type: none"> • zesilující konkurence sousedních regionů v nabídce zajímavých pracovních uplatnění pro kvalifikované pracovníky • přesun VaV kapacit firem ze Zlínského kraje do regionu se silnějším akademickým zázemím
Technologické vlivy	
<ul style="list-style-type: none"> • účast v mezinárodních projektech (např. Horizon 2020) s možností participovat na excelentním VaV v relevantních oborech 	<ul style="list-style-type: none"> • izolace regionálních firem a nezachycení vývojových trendů v klíčových odvětvích

6. Metodika tvorby regionálního annexu

Krajská příloha byla zpracovávána od května 2013 na základě struktury určené zadavatelem a následně zpracovatelem na národní úrovni. Analytická část využívá veřejně dostupná data z ČSÚ a dalších veřejných zdrojů. V rámci přípravy analytické části byly taktéž zmapovány dostupné krajské dokumenty strategického významu pro region – Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020 a Regionální inovační strategie Zlínského kraje, včetně dalších rozvojových dokumentů nebo studií zpracovaných za poslední tři roky. Analytická část hodnotí postavení Zlínského kraje v České republice, strukturu VaV kapacit v regionu, inovační systém a strukturu nosných ekonomických odvětví.

Dostupná data z firemního a akademického prostředí byla shrnuta v tzv. „stakeholder analýze“. V ní jsou údaje o hlavních aktérech krajského inovačního systému, kteří byli identifikováni na základě několika kritérií (tvrdá ekonomická data – počet zaměstnanců, obrát, výdaje na VaV a další) a průnikem několika databází – databáze MŠMT, databáze CzechInvestu (čerpání dotací v rámci OPPI, Program Inovace, Potenciál), databáze TIC (Šetření inovačního potenciálu Zlínského kraje 2010), databáze Zlínského kraje (sledování aktivit firem v oblasti VaVal, zapojení do projektů 6. RP, 7.RP, GAČR, TIP, zapojení firem do Inovačních voucherů Zlínského kraje, spolupráce na zpracování a aktualizaci RIS ZK 2013 - 2020). Stakeholder analýza identifikuje subjekty, které by se měly v dalších fázích vyjadřovat k návrhu krajské RIS 3 a účastnit se její implementace jakoukoliv formou – např. zapojením do Inovačních platforem nebo zastoupením v řídicím orgánu.

Návrhová část vychází z analýz a v nich identifikovaných problémů, rozvojového potenciálu a specifík Zlínského kraje. Identifikovány byly tři vertikální priority, které se následně odráží i v návrhu Implementační struktury strategie S3 (regionální annex Zlínského kraje). Při zpracování regionálního annexu a definování vertikálních priorit byly dále využity doporučení zpracovatele.

7. Návrh specializace kraje – domén pro RIS 3

Při návrhu domén / specializace pro RIS 3 ve Zlínském kraji byla vytvořena tabulka kombinující silné obory v regionální ekonomice (s VaV zázemím) a oblasti, do nichž směřují inovace realizované konkrétními představiteli těchto oborů. Toto je zaznamenáno v následující tabulce:

Obory prům. / služeb	nové mat.	povrch. Úpravy	konstrukční a ICT řešení	design	bezpečnost	energ. úspory	eko-inovace	inteligent. systémy
plastikářský prům.	**	**	*	*	*		*	
gumárenský prům.				*	*			
kovodělný prům.	*	*	**	*				
letecký prům.	*	*	**	**	**	*		*
Strojírenství			**	*	*	*		*
elektrotechn. prům.			*	*	*	**		**
ICT			*	*	**			**
Potravinářství					*			
chemický prům.	**				*		*	

* = směřování VaV aktivit firem v regionu ** = výrazné směřování VaV aktivit firem v regionu

Data byla poté konzultována s klíčovými inovačními firmami z jednotlivých odvětví. Níže vymezené 3 domény jsou navrženy po diskuzi, která k nim proběhla v rámci tzv. „inovačních platforem“ – s účastí zainteresovaných firem s VaV potenciálem a představitelů výzkumných institucí.

Vymezení domén S3 Zlínského kraje je následující:

A) INOVATIVNÍ APLIKACE POLYMERŮ

- jedná se o aplikaci polymerů v celé řadě odvětví, která se bude vyznačovat zejména některou z níže uvedených charakteristik:
 - nové materiály na bázi polymerů (včetně aplikace nano, biotechnologií, sdružené materiály, kompozity),
 - aditivace aktivních látek se specifickými účinky (jako např. senzorickými, mikrobiálními, nanočásticemi apod.)
 - povrchové úpravy a povlaky
 - inovace a snižování energetické náročnosti zpracovatelských procesů a výrobků
 - design s přidanou hodnotou pro uživatele
 - uživatelská bezpečnost:

- funkčnost materiálů a výrobků,
 - zdravotní a hygienická nezávadnost,
- eko-inovace – snížení vlivů materiálů a produktů na životní prostředí (např. nové recyklační technologie)
- inovace vstupních surovin pro výrobu, nové konstrukce výrobků s vyšším obsahem recyklátů

B) INOVACE V KONSTRUKČNÍCH ČINNOSTECH

- jedná se o konstrukční činnosti v celé řadě odvětví (důraz na letectví a strojírenství), která se budou vyznačovat zejména některou z níže uvedených charakteristik:
 - nové a výrazně inovované technologie, postupy a konstrukční řešení, integrální konstrukce
 - nové materiály a povrchové úpravy zlepšující vlastnosti konstrukcí
 - využití nových a inovovaných surovin a inovace procesů jejich zpracování
 - inovace a snižování energetické náročnosti zpracovatelských procesů
 - design s přidanou hodnotou a komfortem pro uživatele
 - zvýšení bezpečnosti a spolehlivosti produktů
 - energeticky úspornější produkty a nižší zátěž produktů na životní prostředí
 - design pokročilých polovodičových součástek

C) INTELIGENTNÍ A ÚSPORNÉ ELEKTRONICKÉ SYSTÉMY

- jedná se o konstrukci a programování elektronických systémů (automatické systémy řízení) s uplatněním v celé řadě odvětví, které se budou vyznačovat zejména některou z níže uvedených charakteristik:
 - inteligentní konstrukční či ICT řešení, inteligentní instalace
 - design s přidanou hodnotou pro uživatele
 - důraz na komfort a uživatelskou přístupnost, s důrazem na znevýhodněné skupiny obyvatel – asistivní technologie (sociálně přívětivé a komunikativní ICT řešení)
 - bezpečné a spolehlivé konstrukční či ICT řešení
 - zabezpečení dat HW i SW proti vnějším zásahům
 - bezpečnost z pohledu uživatele – bezpečný provoz i spolehlivá funkčnost zabezpečovacích i řídicích systémů
 - energeticky úsporné řešení
 - měřicí systémy pro avioniku
 - specifické softwarové aplikace (EMBEDDED software)
 - specifické mezioborové aplikace elektroniky (např. aktivní folie)
 - pokročilé polovodičové materiály a součástky

Vize

Zlínský kraj – konkurenceschopný region, otevřený inovacím a spoluprací.

Jedná se o vizi, která je obsažena v aktualizaci dokumentu RIS ZK 2013 – 2020 schváleného Radou Zlínského kraje v březnu 2013. Tato vize vznikla zestručněním předchozí vize z prvního dokumentu regionální inovační strategie z ledna 2008, která zůstává stále platná do roku 2020 (ačkoliv byla původně navržena k naplnění do roku 2013). V širším kontextu hovoří o tom, že ve Zlínském kraji existuje potenciál pro rozvoj inovačního prostředí. Tento potenciál bude dále rozvíjen s cílem vytvořit ze Zlínského kraje atraktivní lokalitu pro inovující podniky. Zlínský kraj bude mít vybudované kvalitní inovační, VaV a poradenské zázemí a nastaveny vazby mezi nimi. Na území Zlínského kraje bude vychovávána kvalitní pracovní síla ve struktuře odpovídající požadavkům trhu, která bude motivována k setrvání ve Zlínském kraji. Současně bude vytvářen prostor pro přistěhovalce vysoce kvalifikované pracovní síly do regionu. Cíleně budou podporovány inovační aktivity a spolupráce mezi vědeckovýzkumným a privátním sektorem uvnitř i vně regionu (nadregionální i mezinárodní spolupráce). To vše s cílem podpory ekonomického růstu ve Zlínském kraji.

Identifikované horizontální priority Zlínského kraje – návrh

Klíčové oblasti změn

Klíčová oblast změn A: KVALIFIKOVANÉ LIDSKÉ ZDROJE V OBLASTI VaVal

Zlínský kraj se potýká s nedostatkem kvalifikovaných pracovních sil. Jeho příčiny lze spatřovat v nízkém zastoupení významných technických a přírodovědeckých oborů na VŠ v kraji, nedostatečné spolupráci firem a vzdělávacích institucí, nízkém zájmu o studium technických a přírodovědeckých oborů a s tím souvisejícími klesajícími nároky na studenty a absolventy těchto oborů. Jsou zde však také příčiny jako nízká atraktivita regionu pro přistěhování odjinud, nízká úroveň výdělků a s tím související odliv kvalifikované pracovní síly do regionů s vyššími výdělky a kvalitou života.

Tyto příčiny se projevují zejména v oblastech, kde je potřeba vyšší kvalifikace či kvality absolventů. Do těchto oblastí patří také VaVal a proto je navržena klíčová oblast změn, která má zajistit dosažení dostatečného počtu kvalifikovaných pracovníků, kteří budou realizovat VaVal aktivity ve firmách i akademickém prostředí v regionu.

Tato klíčová oblast změn by měla být naplněna aktivitami směřujícími k výchově potřebných lidských zdrojů (od základního školství až po doktorandské studium na VŠ), získání (přilákání) lidských zdrojů odjinud (z jiných regionů ČR i ze zahraničí) a na jejich udržení v regionu. Z hlediska výchovy lidských zdrojů je třeba dotvářet stávající vzdělávací strukturu, aby odpovídala potřebám VaVal aktivit v regionu. Jedná se zejména o zvýšení atraktivity technického vzdělávání a posílení spolupráce firem a škol, které povede ke sblížení nabídky a kapacit středních a vysokých škol s potřebami trhu práce.

Z hlediska přilákání a udržení kvalifikovaných pracovníků ve VaVal aktivitách je třeba pracovat na zvýšení atraktivity regionu pro VaV pracovníky ve smyslu motivujícího pracovního prostředí a ohodnocení. Je vhodné připravit podpůrný nástroj, který napomůže přilákat vysoce kvalifikované pracovníky anebo udržet talentované absolventy. V rámci tohoto nástroje budou mít inovační firmy možnost vyzkoušet si dané pracovníky na konkrétních úkolech a rozhodnout se, zda jim nabídnou dlouhodobější motivující podmínky.

Klíčová oblast změn A: KVALIFIKOVANÉ LIDSKÉ ZDROJE V OBLASTI VaVal		
Strategické cíle v klíčové oblasti změn A: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Strategický cíl A.1. Zajistit kvalifikované pracovníky pro potřeby VaVal 		Indikátory strategických cílů/klíčové oblasti změn: <ul style="list-style-type: none"> • spokojenost zaměstnavatelů s úrovní odborných kompetencí absolventů (<i>počáteční hodnota bude první šetření</i>)
<p><i>Strategický cíl A.1. Nutnost provázání vzdělávacího systému s trhem práce je obecně vnímána jako klíčová při diskusích se zástupci firem. Ve Zlínském kraji se projevuje ve vazbě na aktuální demografický vývoj klesající počet absolventů technických a přírodovědeckých oborů na středních školách i na UTB. Kromě absolutního poklesu se také snižuje podíl technicky vzdělaných absolventů na celkovém počtu absolventů středních a vysokých škol. Dalším diskutovaným problémem je nízká kvalita absolventů technických oborů, která plyne z nedostatečného provázání výuky na školách s firemní praxí. Cílem je posílit zájem o technické a přírodovědecké obory (již u žáků základních škol) a posílit spolupráci technicky orientovaných středních škol i UTB s inovačními firmami, a to jak podporou ve vzdělávacím systému, tak i podporou v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání. Dále je nutné soustředit se na práci s talentovanými dětmi a vytvářet podmínky pro jejich individuální rozvoj.</i></p> <p><i>Definovaný strategický cíl reaguje také na problematickou situaci selektivní migrace ze Zlínského kraje, kdy jsou kvalifikovaní pracovníci ve VaV motivováni lepšími podmínkami v jiných regionech (Brno, Ostrava, Praha) a odchází z regionu. To se týká také talentovaných absolventů, kteří hledají zajímavé pracovní uplatnění a nenachází je ve Zlínském kraji. Kromě odlivu kvalifikovaných pracovníků je také Zlínský kraj kvůli různým příčinám (periferní pozice, nízká úroveň mezd, nižší úroveň služeb) málo atraktivní pro příchod lidí s požadovanou kvalifikací odjinud. Cílem je tedy přilákat do regionu pracovníky a udržet je v oblasti VaVal (v akademickém i firemním sektoru).</i></p>		
Specifické cíle	Indikátory specifického cíle	Typové aktivity/projekty/operace³
Spec. cíl A.1.1. Zvyšovat zájem o studium technických a přírodovědeckých oborů	<ul style="list-style-type: none"> • podíl žáků nastupujících ke studiu technických a přírodovědeckých oborů na SŠ z celkového počtu těchto žáků • počet žáků SŠ nastupujících ke studiu technických a přírodovědeckých studií na VŠ 	<i>Pozitivní PR technických a přírodovědeckých oborů směrem k široké veřejnosti (např. tiskové zprávy, PR články, dny otevřených dveří ve firmách apod.)</i>
		<i>Letní školy realizované ve spolupráci výzkumných organizací a aplikační sférou</i>
		<i>Podpora zájmového a neformálního</i>

³ Jedná se o indikativní výčet možných typových aktivit a projektů, který bude měněn, doplňován, rozšiřován v průběhu implementace RIS3. Konkrétní aktivity budou uvedeny v Akčním plánu.

		<p><i>vzdělávání dětí, žáků a studentů v oblasti rozvoje technických a přírodovědeckých dovedností</i></p> <p><i>Spolupráce ZŠ a SŠ v regionu na výuce technických dovedností</i></p> <p><i>Projekt popularizace výzkumu s cílem zvýšit zájem mladé generace o výzkumnou a kreativní činnost</i></p>
<p>Spec. cíl A.1.2. Sbližovat potřeby firem v oblasti lidských zdrojů s nabídkou škol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • počet subjektů/osob zapojených do aktivit • spokojenost (naplnění potřeb) zaměstnavatelů s úrovní odborných škol a profily absolventů ve spolupráci se zaměstnavateli 	<i>Odborné praxe a stáže žáků a studentů</i>
		<i>Programy podílení se odborníků z firem na výuce technicky a přírodovědecky orientovaných oborů na SŠ a VŠ</i>
		<i>Odborné stáže pedagogů SŠ ve firmách</i>
		<i>Mobilita studentů a akademických pracovníků VŠ, společná výchova PhD. studentů</i>
		<i>Sladování kompetenčních modelů absolventů SŠ a VŠ s potřebami firem</i>
		<i>Regionální observatoř trhu práce a konkurenceschopnosti</i>
		<i>Regionální platforma spolupráce zaměstnavatelů, škol a jejich zřizovatelů a dalších partnerů ovlivňujících fungování trhu práce (např. formou založení a rozvoje Paktu zaměstnanosti)</i>

<p>Spec. cíl A.1.3. Rozvíjet nadané a talentované jedince v oblasti technické a přírodovědecké</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podíl škol - MŠ, ZŠ a SŠ se zavedenými nástroji s nadanými dětmi / žáky / studenty z celkového počtu škol ve Zlínském kraji • počet zapojených jedinců 	<p><i>Příprava nástrojů pro vytipování a práci s nadanými a talentovanými dětmi, žáky, studenty a implementace těchto nástrojů</i></p> <hr/> <p><i>Příprava a realizace individuálních programů pro rozvoj mimořádně talentovaných jedinců</i></p>
<p>Spec. cíl A.1.4. Zajistit příchod a udržení kvalifikovaných pracovníků o oblasti VaVal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • počet podpořených pracovníků VaVal 	<p><i>Příprava a implementace nástrojů pro motivaci k příchodu kvalifikovaných pracovníků do Zlínského kraje do VaVal a nástrojů na jejich udržení v regionu - podpůrný finanční nástroj</i></p>
<p>Strategie a krajské dokumenty, z nichž jsou strategické a specifické cíle čerpány:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regionální inovační strategie Zlínského kraje 2013 – 2020 (prioritní osa A: Lidské zdroje pro inovace a konkurenceschopnost) - Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020 (cíl 2.1. Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí ekonomiky založené na znalostech) 		
<p>Podmínky a bariéry realizace intervencí v této klíčové oblasti změn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zájem žáků a studentů o technické a přírodovědecké obory + jejich potenciál (dosahované studijní výsledky)</i> • <i>Zájem ZŠ a SŠ o posílení spolupráce s firemním sektorem</i> • <i>Zvyšující se kvalita odborné výuky na SŠ a VŠ</i> • <i>Možnosti a motivace firem účastnit se vzdělávacích programů na SŠ a VŠ + schopnost předávat poznatky studentům včetně přímého zapojení do výuky</i> • <i>Postupné zlepšování kvality života v regionu (mzdová úroveň, dostupnost služeb, podpora začleňování rodinných příslušníků do běžného života apod.) pro kvalifikované pracovníky odjinud</i> • <i>Dostatečný počet VaVal aktivit v regionu, do nichž se budou zapojovat talentovaní absolventi, dostatečně nastavený motivační systém</i> 		

Klíčová oblast změn B: ZVÝŠENÍ INOVAČNÍ VÝKONNOSTI FIREM

Problémem ve Zlínském kraji je orientace převážné většiny firem spíše na inovace nižších řádů, bez spolupráce s partnery a bez výrazného dopadu na budoucí konkurenceschopnost. Potenciál spolupráce firem s VaV institucemi anebo firem mezi sebou, ať již v rámci klastrů nebo mezioborově, je nedostatečně využíván. I přes podpůrné nástroje typu inovačních voucherů (ve Zlínském kraji poskytovaných od roku 2012) jsou ze strany firem i VaV institucí (ve Zlínském kraji zastoupené zejména UTB) identifikovány bariéry spolupráce, které se prozatím nedaří překonávat. Ať již se jedná o rozdílné představy firem a VaV institucí ohledně nákladů, časového harmonogramu a podoby výstupů spolupráce či nízkou motivaci některých VaV pracovišť, je třeba stále pracovat na přiblížení a širším propojení akademického a podnikatelského „světa“ v oblasti VaV. Z krátkodobé zkušenosti s inovačními vouchery vyplývá, že budovaná centra aplikovaného výzkumu (CPS a CEBIA-TECH, podpořená z OP VaVpl) jsou sice velmi aktivní ve vyhledávání partnerů a zapojování se do spolupráce, avšak aktivita dalších relevantních pracovišť je nižší. Zároveň ale také centra aplikovaného výzkumu potřebují vzhledem k naplnění indikátorů realizovaných projektů a zajištění dlouhodobé udržitelnosti svoji aktivitu směrem k firmám ještě více posílit. Kromě výše zmíněných příčin nespolečné spolupráce je ze strany firem také zmiňován fakt, že výstupy VaV pracovišť nedosahují kvality, kterou firmy požadují

V období cca od roku 2005 proběhla v regionu celá řada aktivit k posílení spolupráce firem – zejména klastrové iniciativy. Z několika vytvořených klastrů na základě identifikovaného potenciálu je v současnosti jediným plně funkčním klastrem Plastikářský klastr. Existují však klastry a seskupení, kde je velký potenciál pro budoucí společné projekty v oblasti VaV – např. Moravský letecký klastr, Technologická platforma Letectví a kosmonautiky atd. Od roku 2012 byla ve Zlínském kraji iniciována mezioborová platforma spolupráce v otevřených inovacích, která byla pilotně testována v uzavřené skupině 13 významných firem. V rámci platformy bylo realizováno 13 společných projektů spolupráce – definování problémů a následného řešení kapacitami jiného partnera.

Slabší spolupráce firem v inovacích ve Zlínském kraji je patrná zejména u nízkého zapojení do mezinárodních VaV projektů. Dle výsledků šetření ČSÚ je podíl spolupracujících podniků s partnery v rámci technických inovací ve Zlínském kraji shodný s průměrnou hodnotou ČR, avšak u spolupráce s partnery v rámci EU je pozice podprůměrná (předposlední místo mezi kraji). V rámci RIS Zlínského kraje bylo iniciováno zapojení několika firem do projektů 7. rámcového programu. Počet mezinárodních projektů s účastí Zlínského kraje je však stále nízký a některé firmy byly v realizovaných projektech spíše formálním partnerem, bez rovnocenného přístupu k výsledkům VaV jako u zkušenějších partnerů.

Navržená klíčová oblast změn směřuje k realizaci inovací (zejména vyšších řádů) ve firmách Zlínského kraje, čehož by mělo být dosaženo prohloubením regionální, nadregionální i mezinárodní spolupráce s VaV institucemi v klastrech i v jiných oborových uskupeních a prohloubením spolupráce v otevřených inovacích. Důležitá je také dostatečná informovanost firem o úspěšných příkladech inovujících firem, možnostech spolupráce i podpůrných nástrojích. Zároveň firmám, které se řadí mezi významné inovátory v regionu (tj. firmy vyvíjející vlastní produkty s ambicí jejich uplatnění na globálních trzích), napomůže zvýšit jejich inovační výkonnost účast v mezinárodních VaV projektech (HORIZON, COSME) v pozici rovnocenných partnerů či lídrů.

Klíčová oblast změn B: ZVÝŠENÍ INOVAČNÍ VÝKONNOSTI FIREM		
Strategické cíle v klíčové oblasti změn B: ➤ Strategický cíl B.1. Zvýšení počtu inovací ve firmách		Indikátory strategických cílů/klíčové oblasti změn: <ul style="list-style-type: none"> • <i>neinvestiční/investiční výdaje na VaV v podnikatelském sektoru</i> • <i>počet firem s neinvestičními výdaji na VaV nad 10 mil. ročně a nad 3 mil. ročně u firem pod 30 zaměstnanců</i>
<p>Strategický cíl B.1.: Cílem je, aby firmy v regionu směřovaly ve větším měřítku k inovacím (zejména vyšších řádů). Pro naplnění tohoto cíle budou podporovány zejména projekty firem, které budou řešit vývoj nových či inovaci stávajících produktů spolu s VaV institucemi, ve spolupráci anebo v rámci oborových či mezioborových uskupení. Počítá se s projekty klastrů, dále projekty firem spolupracujících v rámci center kompetence (plastikářství, strojírenství, nátěrové hmoty apod.) a dalších. Zároveň od roku 2012 probíhá v regionu za účasti významných firem iniciace mezioborové platformy za účelem spolupráce na společných projektech v otevřených inovacích. Budou iniciovány a realizovány VaVal projekty, posunující firmy k realizaci inovací vyšších řádů. Důležitá je také dostatečná informovanost firem v regionu o možnostech podpory jejich inovací prostřednictvím moderních médií a komunikačních kanálů. K motivaci k inovacím vyšších řádů a ocenění úspěšných firem v této oblasti směřuje také soutěž Inovační firma Zlínského kraje, realizovaná v regionu od roku 2009 Zlínským krajem. Kromě toho bude cílená podpora směřovat také ke zvýšení netechnických kompetencí firem pro uplatnění inovací na trhu (zejména v zahraničí). Pro vyšší inovační výkonnost firem je zároveň nutné, aby firmy a VaV pracoviště disponovaly kvalitním zázemím (zejména špičkové technologie), umožňujícím řešit VaV úkoly i dostat inovované produkty co nejrychleji na trh.</p>		
Specifické cíle	Indikátory specifického cíle	Typové aktivity/projekty/operace ⁴
Spec. cíl B.1.1. Iniciovat realizaci VaVal projektů firem, oborových a mezioborových uskupení	<ul style="list-style-type: none"> • <i>neinvestiční/investiční výdaje na VaV v podnikatelském sektoru</i> • <i>počet firem s neinvestičními výdaji na VaV nad 10 mil.</i> 	<i>Poradenské služby, workshopy a aktivity k iniciaci (možnosti zapojení do mezinárodních projektů a sítí, zajištění služeb expertů, dotační poradenství v oblasti VaVal)</i>

⁴ Jedná se o indikativní výčet možných typových aktivit a projektů, který bude měněn, doplňován, rozšiřován v průběhu implementace RIS3. Konkrétní aktivity budou uvedeny v Akčním plánu.

	<i>ročně a nad 3 mil. ročně u firem pod 30 zaměstnanců</i>	<i>Databáze záměrů mezioborové spolupráce (www.otevreneinovace.cz) a aktivní hledání spoluprací z této databáze</i>
Spec. cíl B.1.2. Zvýšit povědomí a zájem firem o inovace	<ul style="list-style-type: none"> <i>počet firem účastnících se soutěže</i> <i>počet subjektů zasažených informačními a komunikačními nástroji</i> <i>počet účastníků, včetně hodnocení jejich spokojenosti</i> 	<i>Informační a komunikační nástroje ke zvýšení informovanosti veřejnosti v oblasti VaVaI aktivit (web, tištěné nástroje, další média a aktivity)</i>
		<i>Realizace soutěže Inovační firma Zlínského kraje (www.inovacnipodnikani.cz/soutez)</i>
		<i>Aktivity na posilování kontaktů a důvěry mezi VaV institucemi a podnikatelskou sférou – informační a kooperační platformy, networkingové akce</i>
Spec. cíl B.1.3. Zvýšit dostupnost externích VaV kapacit pro inovace firem	<ul style="list-style-type: none"> <i>počet podpořených projektů, včetně hodnocení spokojenosti a hodnocení úspěšnosti realizace</i> 	<i>Finanční nástroj na aktivit typu proof of concept</i>
		<i>Inovační vouchery</i>
		<i>Zefektivnění a profesionalizace procesů při komercializaci výsledků VaV uvnitř VaV institucí nebo institucí zajišťujících tyto služby pro VaV instituce</i>
Spec. cíl B.1.4. Zvýšit netechnické kompetence firem pro uplatnění inovací na trhu	<ul style="list-style-type: none"> <i>počet podpořených firem účastnících se akcí a využívajících služby, včetně hodnocení spokojenosti</i> 	<i>Semináře, workshopy a poradenské služby v oblasti strategického řízení, marketingu, inovačního managementu</i>
		<i>Služby vyhledávání příležitostí na zahraničních trzích a usnadnění realizace</i>

		<i>exportních zakázek</i> <i>Semináře a vzájemné sdílení zkušeností s regionálními firmami působícími na zahraničních teritoriích</i>
Spec. cíl B.1.5. Rozšířit / modernizovat kapacity pro realizaci konkrétních VaVal aktivit v regionu	<ul style="list-style-type: none"> investice do VaVal kapacit v rámci podpůrných dotačních programů 	<i>Dotační programy na rozšíření či modernizaci stávajícího zázemí pro konkrétní záměry inovujících firem, klastrů a VaV pracovišť</i>
Strategie a krajské dokumenty, z nichž jsou strategické a specifické cíle čerpány: <ul style="list-style-type: none"> - Regionální inovační strategie Zlínského kraje 2013 – 2020 (prioritní osa B: Podpůrná infrastruktura pro inovace a konkurenceschopnost) - Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020 (cíl 1.1. Aplikace a sdílení výsledků výzkumu a vývoje v inovativních podnicích) 		
Podmínky a bariéry realizace intervencí v této klíčové oblasti změn: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zájem firem o spolupráci, uvědomění si výhod a postupné získávání důvěry ve spolupráci v oblasti VaVal</i> • <i>Motivace a schopnost akademického sektoru produkovat kvalitní výstupy pro inovační firmy v regionu</i> • <i>Odborná kapacita podpůrných organizací se schopností získávat nové informace a kontakty a napomáhat spolupráci na konkrétních projektech</i> • <i>Nalezení vhodných partnerů v zahraničí pro rozvojové VaVal projekty regionálních firem</i> • <i>Nalezení kvalitních poskytovatelů expertních poradenských služeb pro firmy a možnosti využít jejich služeb v rámci podpůrných schémat</i> • <i>Ochota firem hledat nové tržní příležitosti a investovat do VaVal zázemí</i> 		

Klíčová oblast změn C: ZVÝŠENÍ POČTU NOVÝCH PODNIKATELSKÝCH ZÁMĚRŮ

Nízká úroveň kreativity ve výuce na školách a chybějící systematická a prakticky orientovaná výuka k podnikavosti na středních školách i na UTB je jedním z faktorů, který se odráží v nízkém zájmu studentů o rozjezd vlastního podnikání. Dalšími faktory ovlivňujícími počet subjektů, zahajujících vlastní podnikání, jsou chybějící finance pro jeho rozjezd a neexistence motivace a vhodného finančního nástroje pro realizaci aktivit typu spin-off. Ve Zlínském kraji byl v roce 2007 vytvořen regionální finanční nástroj „Mikroúvěr“, který je poskytován firmám zasídleným v podnikatelských inkubátorech ve Zlínském kraji. Jde však o účelově určený program, který neřeší finanční podporu v širokém záběru komplexně. Celkově lze konstatovat, že ačkoliv v kraji existuje dostatečně rozšířená síť podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků ve smyslu vybudované prostorové kapacity, chybí nabídka kvalitních služeb a podpory rozvoje spolupráce firem a VaVal institucí. Nabízené služby v rámci existující inovační infrastruktury (školení, základní poradenské služby apod.) se v mnoha případech překrývají, vysoce kvalifikované a odborné služby jsou poskytovány velmi omezeně nebo nejsou poskytovány vůbec.

Klíčová oblast změn C: ZVÝŠENÍ POČTU NOVÝCH PODNIKATELSKÝCH ZÁMĚŘŮ		
Strategické cíle v klíčové oblasti změn C: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Strategický cíl C.1. – Zvýšit počet osob zahajujících vlastní podnikání 	Indikátory strategických cílů/klíčové oblasti změn: <ul style="list-style-type: none"> • míra nové podnikatelské aktivity • počet nově založených start-up a spin-off firem podpořených v rámci systému podpory a míra jejich přežití do 3 let od udělení podpory 	
<p>Strategický cíl C.1. – <i>Výchova k podnikání a osvojování si základních principů podnikání je důležitým akcelerátorem pro podněcování podnikatelských aktivit u mladých lidí. Ve Zlínském kraji vnímáme tyto aktivity jako důležité, neboť stimulují vznik nových podnikatelských příležitostí, které mohou mít vysokou přidanou hodnotu. Jde kromě jiného podporu nových nápadů přicházejících od studentů SŠ a VŠ, přičemž je kladen důraz na spolupráci v oblasti vzdělávací i následném poskytování inkubačních služeb. Podpora vytváření nových podnikatelských příležitostí musí být podpořena rozvojem kvalitních návazných služeb a plně funkčním akceleračním programem. Důležité je zvýšit zájem vzdělávacích institucí a zapojit do těchto aktivit odborníky či úspěšné podnikatele.</i></p>		
Specifické cíle	Indikátory specifického cíle	Typové aktivity/projekty/operace ⁵
Spec. cíl C.1.1. – Zvýšit zájem a povědomí o podnikání	<ul style="list-style-type: none"> • počet připravovaných podnikatelských záměrů v rámci systému podpory • podíl podnikatelských záměrů v systému podpory vstupujících do realizace z přípravy 	<i>Podpora vyhledávání podnikatelských talentů včetně konzultačních činností směřujících k přípravě podnikání</i>
		<i>Soutěže, inspirační akce směřující k vyhledávání nových podnikatelských „talentů“ (např. soutěž nejlepší podnikatelský záměr, 24 hodinový maraton v podnikání apod.)</i>
		<i>Vzdělávání a vzdělávací programy výchovy k podnikavosti (např. formou volitelných předmětů, kurzů na SŠ, vzdělávacích kurzů pro veřejnost, workshopů apod.)</i>
		<i>Programy rozvoje start-up komunity (např. aktivity typu klub Start-up 23, podpora zahájení podnikání u specifických skupin,</i>

⁵ Jedná se o indikativní výčet možných typových aktivit a projektů, který bude měněn, doplňován, rozšiřován v průběhu implementace RIS3. Konkrétní aktivity budou uvedeny v Akčním plánu.

		<i>networkingové akce), podpora co-workingových center</i>
		<i>Akcelerační programy</i>
Spec. cíl C.1.2. – Zvýšit kvalitu a rozsah inkubačních služeb	<ul style="list-style-type: none"> • míra přežití založených firem po třech letech od jejich vzniku v systému 	<i>Nastavení a rozvoj inkubačních programů včetně zajištění odborných kapacit poskytujících služby v těchto programech (zkvalitňování služeb, nové služby, zapojení zkušených podnikatelů jako mentorů, kofinancování por. služeb)</i>
		<i>Vzdělávání zaměstnanců/odborných kapacit zapojených do poskytování služeb v inkubačních programech</i>
		<i>Spolupráce a PR podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků (marketing PI a VTP včetně podpory marketingu jejich klientů)</i>
Spec. cíl C.1.3. – Vytvořit podmínky a zlepšit přístup začínajících podnikatelů k alternativním zdrojům financování	<ul style="list-style-type: none"> • počet záměrů, které budou podpořeny veřejnými prostředky • počet zainvestovaných firem rizikovým financování 	<i>Mikroúvěry (zvýhodněné úvěry pro inkubované firmy – nástroj „mikroúvěr“ Zlínského kraje)</i>
		<i>Vouchery pro překlenovací období u osob připravujících své podnikání</i>
		<i>Vyhledávání investorů, příprava podnikatelských záměrů a firem na vstup investora (rozvoj služeb kontaktního místa pro rizikový kapitál, práce skauta)</i>
Strategie a krajské dokumenty, z nichž jsou strategické a specifické cíle čerpány:		
<ul style="list-style-type: none"> - Regionální inovační strategie Zlínského kraje 2013 – 2020, Akční plán RIS 2013 - 2014 - Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020 (cíle 1.3. Posílit roli malých a středních podniků) 		
Podmínky a bariéry realizace intervencí v této klíčové oblasti změn:		
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Nedostatečný počet motivovaných mladých lidí zájemajících se o možnost seberealizace formou vlastního podnikání</i> • <i>Nezájem škol na participaci při výchově k podnikání</i> • <i>Nekvalitní podnikatelské záměry</i> 		

Implementační struktura ve Zlínském kraji

<ul style="list-style-type: none"> • Krajská rada pro inovace: roli krajské rady pro inovace zastává ŘÍDICÍ VÝBOR REGIONÁLNÍ INOVAČNÍ STRATEGIE VE ZLÍNSKÉM KRAJI (<i>orgán vytvořen již v roce 2005, schází se cca 1-2 x ročně, složení odpovídá krajské radě pro inovace ve smyslu RIS 3</i>) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Členové (organizace) krajské rady pro inovace podle subjektů: 	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj – hejtmán a další členové ustanovení Radou ZK • Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně • Technologické inovační centrum s.r.o • CzechInvest, regionální kancelář • Sdružení pro Rozvoj Zlínského kraje • Plastikářský klastr • Krajská hospodářská komory Zlínského kraje • Společnost JVM-RPIC, spol. s r.o. • Zástupci inovačních platforem (nyní v počtu 3 zástupci z řad firem)
<ul style="list-style-type: none"> • Je krajská rada pro inovace (ve smyslu RIS 3) ustavena? 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ano (doplnění řídicího výboru RIS o zástupce podnikatelů účastnících se inovačních platforem bylo schválenou Radou Zlínského kraje dne 10. 3. 2014)</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Inovační platforma pro: <i>Inovační platformy jsou ustaveny v souladu s vymezenými doménami specializace:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Inovativní aplikace polymerů</i> ○ <i>Inovace v konstrukčních činnostech</i> ○ <i>Inteligentní a úsporné elektronické systémy</i> <p><i>Platformy jsou ustanoveny jako neformální otevřené platformy bez registrace členství. Ustanovení proběhlo dne 14.2.2014.</i></p>	
<p>Předpokládaná výkonná jednotka pro koordinaci a realizaci krajské RIS 3:</p> <p>Technologické inovační centrum s.r.o.</p> <p><i>Zakladatele (vlastníci):</i></p> <p><i>Zlínský kraj – 50% obchodní podíl</i></p> <p><i>Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – 50% obchodní podíl)</i></p>	
<p>Je či byla výkonná jednotka pověřena v minulosti realizací či koordinací aktivit regionální inovační strategie?</p>	<p><i>Ano</i></p>
<p>Krajský S3 manažer</p>	<p><i>Mgr. Daniela Sobieská</i></p>
<p>Je krajský manažer S3 součástí (např. zaměstnancem) nějaké regionální organizace?</p>	<p><i>Jednatelka, ředitelka Technologického inovačního centra s.r.o.</i></p>